Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 31 (517). Неділя, дня 4. серпня 1929. Рік XI.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. півріочно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 11—1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ
За текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інститут 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошення 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

Банкротство одної ідеї.

Тою ідеєю, що найшлась на дорозі до повного банкроцтва є — ідея московської імперії чи то в формі бувшої царської Росії чи теперішної С. С. С. Р. Події останніх десятків років показують, що московська ідея втратила силу і не може утримати під своїм пануванням тих земель, що їх вона давніщими часами здобула. Теріторіяльний стан посідання московської ідеї корчиться щораз більше, а внутрішна сила московської ідеї вже сьогодня нікого захопити не може. Поглянмо чи воно так є?

Зачнемо від 1905 року. В цьому році прийшло до зудару московської ідеї, яка хотіла панувати в Азії, з другою ідеєю чисто-азійською яка заперечувала і не хотіла погодитись на такого опікуна над Азією як Москва. Це довело до війни поміж бувшою Росією і Японією. Всі вигляди на успіх мала б. Росія, а мимо того війну з Японією в ганебний спосіб програла, а гармати під Мукденом, Порт-Артуром і Ляояном заспівали перший раз зовсім виразно похоронну пісню московській ідеї. Значить, московська ідея в боротьбі зі Сходом — програла. А з Заходом? Ми були свідками тих подій в яких б. Росія в роках 1914—18, в боротьбі з Німеччиною та старою Австрією навіть не витримала до кінця війни. І знова московська ідея втратила в наслідок програної значну частину бувшої своєї теріторії не дивлячись на це, що б. Росія належала до того табору, який в недавно минулій війні побідив. Одже з Заходом — теж програла, а гармати на Мазурських болотах і під Горлицями грали для московської ідеї ще жалібніщу пісню ніж на Далекому Сході в 1905 р.

Йдім далі слідами банкротства московської ідеї.

Перед війною хотіла московська ідея ратуватись перед прочуваним банкротством в той спосіб, що намагалась утворити тзв. всеславянський фронт, хотіла зробити з поодиноких славянських націй свої передні сторожі в Европі для боротьби з нею. Москва заявляла лицемірно, що бере на себе оборону всіх Славян і думала, що всі славянські ріки зіллються в морі московської ідеї. Ця демаґоґічна спроба ратовання московської ідеї потерпіла повну невдачу, бо як відомо жадна славянська нація не проявила охоти вливатись в московське море, а навпаки старалася від нього якнайсильніще відмежуватись. Це було давніще.

А чи змінилося що небудь тепер, як речниками московської ідеї зробилися большевики? Подивимося. Теперішня Москва взялася за опікунство покривджених цілого світа і знова таки, думала запрягти до свойого воза ріжні посторонні сили на Сході і Заході, аби они помогли вивезти скриплячий на всі колеса віз московської ідеї з цього багна в яке ця ідея заїхала.

Було вже безліч прикладів, які недвозначно вказують на це, що ця спроба не то що не повелася, але осмішила московську ідею.

Але ось маємо новий приклад на це, що московська ідея банкротує, а саме останнє китайсько-московське непорозуміння.

На протязі довгих років удавали московські большевики, що вони є найліпшими приятелями Китайців. Співали Китайцям знану пісоньку про самовизначення націй, про братерство і обіцювали Китайцям золоті гори. Та коли прийшов час, що слова треба було замінити ділами, то московські большевики показали Китайцям пястук. Ось як про це московське лицемірство каже між іншим відозва китайського уряду до китайського народу видана в останніх днях:

> „...Відносно східно-китайської залізниці, нераз і не двічі запевняли нас большевики, що вони є згідні віддати нам цю залізницю, а в останніх часах робили вони все можливе аби закріпити її за собою і не лише нам її не дали, але хотіли зробити собі з неї вихідну точку до дальшого наступу на наші землі. Супроти цього червоний імперіялізм большевиків стався для нас більш небезпечний ніж імперіялізм білий“.

На цьому останньому прикладі Китаю маємо черговий доказ банкроцтва ідеї московського імперіялізму, який покладав великі надії на те, що йому удасться на терені Китаю і китайськими руками підкосити силу своїх найгрізніщих соперників — Анґлії та Японії. Тимчасом сталося зовсім інакше. Вістря китайського меча обернулося якраз проти Москви та ідеї московського імперіялізму і під загрозою китайського меча буде мусіти ідея московського імперіялізму залишити і здати ще одну, дуже важну позицію на Далекому Сході, а замість союзника буде мати в Китаєві смертельного ворога.

Коли зважимо, що Москва витратила цілу масу енерґії, грошей та часу на здобуття для себе в Китаю користної позиції (принайменше морально-чутєвої) і порівнаємо це з фактом зірвання всяких зносин поміж Китаєм та Москвою і цими воєнними настроями, що їх зауважуємо у Китайців в відношенню до Москви — то цього разячого неуспіху ідеї московського імперіялізму не зможемо нічим іншим пояснити, як лише черговим етапом банкротства цеї ідеї. Навіть комуністично-большевицька вивіска не зможе вратувати московської ідеї перед повним банкроцтвом. Події в Китаю є між іншими дальшим свідоцтвом упадку і безсилля московської ідеї панування.

Збанкротувавши до решти, залишить ця ідея вільне місце по собі і це вільне місце мусить заняти наша великодержавницька ідея. Це накладає на нас обовязок пильно стежити за ходом подій і приготовлятись морально до великого історичного завдання.

Закарпатська Україна під чеським пануванням.

(Докінчення).

IV.

Як вже вище згадано, керовником цілого краю має бути ґубернатор. Ґубернатора дійсно іменовано, але зноваж таки він опинився без правдивої влади. Всю повноту влади і всі права в питаннях адміністративних краю — передано президентові краю. (Цілу републику поділено на чотири краї і кождий край має свойого краєвого президента). Ґубернатором іменований — Українець, а президентом — Чех.

Теперішний ґубернатор ще в додатку людина стара, без спосібностей і без енерґії. Він до нічого не мішається, а вся його діяльність ґубернаторська зачинається і кінчиться на менших або більших прогульках по краєві. Зате теперішний президент краю — людина молода, енерґійна та метка. Та це людина зовсім чужа для Українців. Він не знає ні духа народу, ні тих умовин, серед яких нашому народові доводиться жити, ні минувшини нашої, а з окрема наших закарпатських братів, ні мови нашої не знає, тай взагалі не маючи нічого спільного з нашими національними стремліннями — дбає виключно о інтереси чеської політики на Закарпатській Україні, а передовсім о інтереси чеської аґрарної партії, яка його, як свойого відпоручника — вислала на Закарпаття.

Зрозуміла річ, що при таких обставинах всі справи шкільні, мовні, реліґійні, культурні, адміністративні та господарські — вирішуються без участи Українців і стало в некористь Українців.

Коли возьмемо для прикладу справу мови, то — згідно навіть з цими зобовязаннями, що їх підписали і приняли Чехи — українська мова повинна була бути мовою урядовою. Були в цьому напрямку певні намагання у Чехів в перших початках, як тільки Закарпатська Україна приєдналася до Чехії. Був виданий навіть наказ, що кожний чеський урядовець, поки обійме якесь місце на Закарпатті — мусить скласти іспит з української мови. Були теж розпорядки, що української мови треба уживати скрізь по урядах, судах, школах то що. Але що далі, то Чехи від цеї засади не лише відступили, але навпаки — дозволили собі видати наказ, що всі урядовці Українці мусять складати іспит з мови чеської. Разом з цим, наказано уживати у всіх урядах чеську мову, а української мови не то, що не шанується, але її Чехи прямо — не терплять. „Права“ української мови в теперішньому поставили Чехи на одну дошку з „правами“ мови мадярської чи німецької зникаючої меншости.

В перших роках Чехи не перешкоджували обновляти чи засновувати наші школи та заводити в них нашу мову. І в той час засновано цілий ряд українських середних шкіл: ґімназії, тзв. школи горожанські, торговельні і т. д. Що далі, то все змінювалося на гірше. Уряд зачав сильно піддержувати заникаюче вже москвофільство і довів до викликання дивачних спорів про мову. Для цього, щоб спір краще загорівся — спроваджують Чехи на Закарпаття Москалів і при їх помочі управляють найбільш безсоромну політичну демаґоґію.

Очевидна річ, що всі ці спори про те, чи навчання в школах має йти на українській чи московській мові — підсичують Чехи в тій ціли, аби могти сказати Закарпатцям: Панове, ви самі не годні погодитись що до мови, тож не буде вам, ні тої, ні другої, а буде чеська мова. Чехи навіть довго чекати не хотять, — они вже витягають такі висновки зі спору і закладають, одну по другій, чеські середні школи, — заложили вже понад 150 чеських народніх шкіл по чисто українських громадах. Додати треба, що в цих чеських школах не учать української мови — навіть, як предмету. Повна, плянова і неперебірчива чехізація шкіл на Закарпатті — таке є гасло чеської політики на Закарпатті в наші дні.

Чехізаційний наступ стає грізний та небезпечний. На Закарпатську Україну прийшло богато Чехів, що залили уряди, суди і школи, а окрім цього — напливає туди все більше й більше всяких торговців, ремісників, осадників то що. Є їх всіх тепер понад 60 000 душ на Закарпатті, хоча десять років тому назад не було ні одного.

V.

Це, що в останніх часах діється на Закарпатській Україні, свідчить про зміну політики чеських руководячих чинників у відношенні до нашого народу. Правда, не у всіх Чехів однакова думка відносно цеї ганебної політики, яку урядові чеські чинники стали управляти на Закарпатті, але для нас не важне те, що хто думає, а важне те, що робиться.

Метою чеської політики на Закарпатській Україні є — розклад нашого національного орґанізму, розбиття його на цілий ряд окремих, посварених зі собою частинок і привязання всеї уваги наших братів до тих костей незгоди, що їх чеський уряд досить зручно підкидає.

Розклад зайшов вже дуже далеко — завдяки низькому рівневі національної свідомости серед наших братів на Закарпатській Україні. Бо не лише в справах мови, школи та церкви довів чеський уряд до розпорошковання думки серед Закарпатських Українців — але, опріч цього, кожда чеська політична партія заснувала на Закарпатті свої філії і кожда з них (а є їх 12) втягає в свої ряди ріжними засобами наших маловироблених політичних діячів. Доходить до цього, що наші люди, будучи членами чеських партій і виконуючи їх накази — стають виконавцями чеських розкладових плянів. І власне це політичне яничарство, на рівні з роздвоєнням в питаннях церкви, мови й школи — робить ситуацію на Закарпатській Україні для нашого народу дуже грізною.

Боротьба з розкладом в теперішних умовинах Закарпаття, де нарід наш звязаний по руках і ногах путами безприкладної темноти, заскорузлости та матеріяльної нужди — є дуже тяжка. Ті самі умовини, з другого боку, є дуже догідною почвою, на якій чеський уряд сіє зерно розкладу серед нашого народу. І це власне, що чеський уряд націлився ограбити душу та імя темного і спутаного по руках і ногах нашого народу на Закарпатській Україні — це власне є до крови обурююче.

Поведінка чеського уряду на Закарпатській Україні виходить далеко поза межі місцевого спору Закарпатських Українців з чеським урядом, а переходить в боротьбу двох сусідуючих зі собою націй — нашої і чеської.

Теперішний, невідрадний для нашого народу на Закарпатті стан, може змінити на краще лише уперта і систематична боротьба на всіх ділянках життя. Чим більше інтензивна буде ця боротьба, тим кращі будуть успіхи. Потішуюче є це, що на Закарпатській Україні видко вже цілий ряд нових борців за наше національне імя, за душу Нації.

Українське паломництво в Римі.

(від нашого кореспондента).

Українське паломництво, по дводневім побуті в Венеції, де оглядало найцінніщі памятники мистецтва — прибуло дня 10. липня вечером до Риму. На двірци очікувала поїзду українська кольонія в Римі з Преосв. Никитою Будкою на чолі. По привитанню, паломники розіхались до 4 пенсіонатів і зараз на другий день розпочалось звиджування Риму, починаючи від церкви св. Петра. Паломники поділені на ґрупи під проводом Преосв. Будки, пп. Онацького і Стоцького — використали свій 6-дневий побут в Римі як найкраще. Дня 14. липня відправив Митрополит в церкві Sta Maria Maggore архієрейську Службу Божу, в часі якої запричащав паломників, а врешті виголосив довшу проповідь, в якій підчеркнув вагу паломництва для поглублення реліґійного світогляду і для поширення освіти взагалі. Дня 15. липня в понеділок всі паломники, під проводом Митрополита, були приняті на окремій авдієнції у Святійшого Отця Пія XI. З огляду на це, що в понеділок через цілий день відбувалось засідання тайного консистора (іменовання кардиналів ітп), авдієнція була назначена аж на вечір пів до осьмої год. Паломники зібрались вже о год. пів до семої на площі св. Петра — тут, під обеліском, відбулась спільна фотоґрафія, а опісля всі, під проводом Митрополита, удались до ватиканської палати, а папська служба ввела їх до великої салі засідань папської консисторії. Вже саме визначення тої салі на авдієнцію — означає, в ватиканськім церемоніялі, вивисшення паломництва. По упорядкованню паломників, по приписам церемоніялу — явився в салі Св. Отець зі своїм почотом (три офіцери ґвардії і двох достойників духовних) і привитавшись з Митрополитом — перейшов здовж рядів паломників, а Митрополит представляв професію кождого паломника. Папа був веселий, жваво проходив і через цілий час розмовляв з Митрополитом і о. Бучком. Опісля Свят. Отець сів на престолі, окритім багровим брокатом, а папський достойник попросив о. Митрополита заняти місце на фотелі. Всі паломники і папський почот стояв: Тепер Св. Отець виголосив по італійськи 20-мінутову промову до паломників, яка була відповіддю на привіт о. Митрополита, зложений на письмі в папській канцелярії два дні наперед. Св. Отець в своїй промові висловив радість, що паломництво так чисельне і обіймає представників всіх верств і станів громадянства та уділив свого благословення всім паломникам, їх родинам і цілому краєви. Зазначити треба, що промова Св. Отця була строго дипльоматична. Ані разу не згадав про Україну, ані про Польщу — всюди акцентував слова „ваша вітчина“, „ваш край“. Але слова і зміст промови навіяні були сердечністю, особливо коли говорив про мучеництво нашої Церкви. Опісля о. Митрополит повторив промову св. Отця в українській мові. По авдієнції всі паломники пішли на вечерю, а о год. ½10 зібрались в ресторані (в парку Борґезів), куди о. Митрополит всіх паломників запросив „на морожене“. Ще оден день (вівторок 16. липня) перебули паломники разом в Римі. Перед виїздом з Риму до Неаполю, дня 16. липня о год. 12 в полудне всі паломники зібрались перед памятником Віктора Емануеля, де також находиться гріб незнаного жовніра. Тут упорядкувались вісімками, підійшли сходами до гробу і зложили вінець від українського паломництва. Фотоґрафи римських дневників зняли паломників при гробі, а на другий день майже всі дневники подали довші або коротші нотатки про цю подію.

З Неаполю зробили паломники прогульку на остров Капрі, до Помпеїв і до Везувія. Тут на руїнах старинного театру паломники устами дир. Колтунюка попращали провідника паломництва о. Дра Бучка, вручаючи йому скромну памятку — і вечером розіхались. Около 40 осіб вернуло сейчас до краю, а інші пустились в дальшу подорож по Італії. Найбільше з них заїхало до Marina di Pisa і тут купаються в морі.

Про наші враження з Італії, напишу другим разом, бо спека так докучає, що думок зібрати не можна

Перші успіхи.

Як раз рік минув, як наша часопись *перша* між українською пресою на Зах. укр. землях звернула увагу нашого суспільства на нову галузь промислу, на нове жерело доходу для нашого селянства — на шовківництво[1]). В пізніщих числах нашої ґазети порушували ми ще не раз цю справу. На наш поклик відізвались

[1]) диви ч: 27 і 28 „Укр. Голосу“ з р. 1928.

Pr. VI. 50/29. Wydział karno-prasowy Sądu okręgowego w Przemyślu postanowił na posiedzeniu niejawnem po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie: a) zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 maja 1927 poz. 398 Dz. Rz. P. Nr. 45. ex 1927 dokonane dnia 16. lipca 1929 r. przez Starostwo w Przemyślu zajęcie czasopisma „Ukraińskij Hołos“ Nr. 29 z dnia 21-go lipca 1929 z powodu, że zamieszczone w tem czasopiśmie artykuły p. t. 1) Ukraińska szkoła pod cygańskim postołom“ i odezwę 2) czy naszi żertwy dla inwalidiw i t. d. zawierają w sobie znamiona a to ad 1) i 2) przekroczenia z § 300 u. k. i występku z art. I. rozporządzenia Prezydenta Rzeczyposp. Polskiej z 10. maja 1927. poz. 399 Dzup. Nr. 74 ex 1927, b) oraz wydać po myśli przepisu z art. 77 cytowanego na wstępie rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tegoż czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. — Sąd okręgowy w Przemyślu, Wydział VI dnia 17 lipca 1929.

Підпис нечиткий.

другі українські часописи і так поволи справа поширення шовківництва ставала реальною. Остаточно взяв цю справу в свої руки „Сільський Господар“ і надав їй властивий напрям, заложив навіть окремий орґан тзв. „Шовківництво“, в котрім працюв кількох людей. Шовківнича секція при „Сільськім Господарі“ розпродала протягом одного року більше, як 20 000 деревець морвових і кільканайцять кільоґрамів насіння. Живу діяльність розвинула також філія „С. Г.“ в Самборі. Під проводом сенатора о. Татомира - відбула, протягом зими, кілька засідань і вилонила з себе шовківничу секцію, до котрої увійшло 3 людей: проф. Филипчак, Др. Кульчицький і Ів. Шембель. Секція взялась до праці в цей спосіб, що через зиму вишукала в повіті всі старі морвові дерева, щоби на весну розпочати перші прібні годівлі шовкопрядки. Найбільше заслуг положив в тому напрямі Іван Шембель. Він обїхав сумежні повіти, посписував старі морви, всюди на вічах заохочував селян до плекання дерев морвових, замість клясичних наших верб та вільх! З весною централя Сільського Господаря достарчила філії яєчок шовкопрядки. Тому, що весна була спізнена, дерева довго не пускали листя, а старі дерева морвові розвинулись найпізніще і тому щойно в перших днях червня розпочато годівлю в двох місцях, а то в селі *Глубокій* на лінії Самбір-Хирів і в *Самборі*. В Глубокій розложено до годівлі 4 ґрами яєчок, з огляду на три величаві морви, котрих листя достарчив нам двір (Німець). В Самборі розпочато годівлю з одного ґрама, тому, що там одна морва не дописала, потерпіла страшно від морозу, а прочі дві морви служили, не лише нашому годівельникови, але рівнож одному Полякові. По двох тижнях праці, оказалось, що перестарілі морви в Глубокій рівнож нас завели, бо не пустили тільки листя, як звичайно. У великім клопоті знайшовся інструктор цеї годівлі Шембель. Щоби не допустити до знидіння гусільниць — він доложив всіх зусиль, щоби діло довести до пуття. В тій ціли їздив за листям світами, по дві три милі, то ровером, то пішки ходили його ученики до Хирова, до Ляшок Мурованих, до Ваневич, до Глинного, нераз серед великої слоти несли на плечах листя в мішках для гусільниць, бо вони ждати голодні не хотіли. Бувало, що навіть з далекого Ярослава спроваджувано мішками листя. А трафився також такий випадок, що один панок, зганяв хлопців з дерева морвового, щоби „nie dać rusinom liścia, którzy w swoich Proświtach hodują jedwabnika“. Однак це не помогло, помимо поставленої варти для стереження дерева морвового, „rusini“ таки дістали листя і не допустили до цього, щоби гусільниці погинули. І якраз перша наша прібна годівля в Глубокій удалась знаменито. Точно за пять тижнів праця гусільниць зачалась гарно виявлятися, що ствердив відпоручник централі „С. Г.“ Др Гнатевич, який навмисне в тій ціли зі Львова приїхав до Глубокої і до Самбора. З чотирох ґрамів яєчок, які коштували з пересилкою 4 зол., добуто в Глубокій 12 кільоґрамів коконів, за що взялобися вже тепер 120 зол., а якщо потримається їх ще пів року і висушиться — можна взяти за них тоді 360 зол. При тім в Глубокій навчилося годівлі пять наших хлопців і одна жінка, які це діло дальше поведуть. На днях виставлено у вікнах Народної Торговлі в Самборі, свіжі кокони шовкові з Глубокої, а на ріщу завиваючіся шовкопрядки, — що стягало товпи народа, який придивлявся, як гусільниця снує шовк. Годівля в Самборі докінчить своє діло щойно по 1. серпня. На курсі годівельнім в Самборі вчиться десять наших молодих учителів і учительок, які обіцяли це діло дальше між нашим народом поширювати. На підставі справоздання „Сіль Госп.“ — маємо вже на наших Зах. укр. землях 77 годівельників шовкопрядки, з того 27 в Галичині, а 50 на Волині.

Якщо кождий з них причиниться до цього, що навчить того діла кількох молодих людей — то в короткім часі можемо мати показне число наших шовківників і з часом власний промисл шовківничий, який дасть нашим людям гарний кусень хліба в руки!

Памятайте, що золото скрізь біля нас, треба лишень *хотіти* його знайти, а щоби його найти — не забувайте по жнивах замовити знова насіння морви в „Сільськім Господарі“, та спровадити собі молоденьких морвових деревець, щоби вашим дітям запевнити кусень хліба.

Іван Филипчак.

Дописи.

Костільники, пов. Бучач. Чорні думки прошибають мою голову. Чого наш брат Українець, такий упертий? Тому упертий, що несвідомий! Тому називають його наші сусіди „Іван хам“. І вже ми писали в „Укр. Гол.“, що наша громадська рада зарядила, щоб молодіж не йшла на весілля крім прошених гостей. Щоб не лізла, як отара циганів, котру приходиться силою виганяти з обійстя. І таки наша молодіж лізе силою на весілля без сорому і чести. А тому господареви, котрий робить весілля, якось соромно вигнати тоту непрошену влізливу галайстру, бо — каже — колись і моя дитина ходила на весілля до другого, нехай і вони в мене забавляться. А тимчасом це повинно вже раз скінчитися, бо там нічого доброго молодіж не навчиться, хіба один — другому голову розвалить, або й смерть котрогось чекає, а потім тягається по судах, та видає гроші жидівським адвокатам. А жидівські адвокати тими грішми кермують, закладають банки, як приміром, в сусіднім місті в Золотім Потоці заложив жид - адвокат банк. А наш брат-селянин не одних 10 зол. дав йому! Тому в нас браття, Українські селяне, ще й досі „Народного Дому“ нема. Отже в нас повинен бути Народний дім, деб ми збирались разом і читали та послухали дещо з ґазет, як инші народи поступають. Ми повинні врадити і заложити діточий садок, щоб там виховати по божому наших дітей, щоб не поступали, коли виростуть, так як теперішна молодіж в нашім селі. Як вище сказано — наша громадська рада зарядила, щоб молодіж не ходила на весілля, крім тих, що прошені. І тяжко спинити, бо молодіж кричить. Чого — каже — по инших селах ідуть, а в нас не вільно! От в Зелені Свята було весілля в Івана Синюшки і молодіж силою, як отара циганів, прийшла на весілля. Зараз зявився начальник, Никола Пушкедра, і ще кількох господарів і силою вигнали їх на улицю. Ціла товпа хлопців і дівчат, під проводом Василя Ткачука, зі свистом і криком, мов стадо вовків — повандрували в село Губин! Ганьба такій молодіжи і їх проводаторови! Тепер звертаємося до всіх Українських громад, щоб кожда громадська рада завела так, як Костільницька. Браття - селяне — послухайте наших слів!

Крамарівка, пов. Ярослав. Дня 16-го червня ц. р. заїхав посол Антін Максимович у Крамарівку, село віддалене 26 км. на захід від Ярослава і відбув там перше взагалі українське віче. Незавидна доля селян бідняків українців цього села. До війни на 400 хат. було ще поверх половини українців грек.-кат. В селі була тільки наша церква, побудована ще перед 400 роками і навіть латинники ходили до неї. Алеж в часі війни побудовано для тих латинників косцюлок, вгніздився в село ксьондз і почав з місця ловлю душ. Тепер дійшло до того, що українців грек.-кат. остала ледви четвертина. Латинський ксьондз Януш, при помочи війта Рокітовского і 2 учительок польок веде неперебірчиву акцію латинізації і ополячення. Женихів мішаного подружа обіцянками безплатного вінчання, старших безплатним винаймом поля, дітей цукорками, переводить побожний ксьондзуньо у свої метрики. Нетерпимість до нашого обряду цих культуртреґерів до цього посувається, що вони (прим. війт) грозять бідним вдовицям відібранням допомогової ренти за втрату мужів на війні, раз враз наклеплюючи їм в голову: „Бежеж польські пеньондзи, пшеходзь на польскі обжондек“. Селяне поляки проганяють українську дітвору з дороги словами: „заберай сі, то польска дроґа“ І наші бідняки живуть під цим страшним терором, одначе своєї прадідної віри не вирікаються, а в національній свідомости і скріплюються головно завдяки орґанізаційній праці недавно прибувшого до Крамарівки адміністратора о. Михайла Цолти. Нічого дивного, що Крамарівчани від години 6-тої вечера до 12-ої в ночі просиділи пильно на вічу, що ловили кожне слово посла Максимовича, який в приступний і цікавий спосіб розказував їм про наше минуле, про змагання українського народа до кращої долі, про значіння просвітної, економічної і політичної орґанізації і т. д. Підбадьорені на дусі розходилися пізно в ніч старі і молоді з запевненням, що кріпко будуть держатися своєї національности і віри, зазначуючи що відійшла від народу тільки безвартісна полова, а здорове зерно осталося. Громадяне Крамирівки плянують побудовання Народного Дому, де містилибися потрібні народні установи, тільки що засобів матеріяльних у них мало. Повинно наше патріотичне громадянство зрозуміти важке експоноване положення громадян Крамарівки, відгукнутися на цей наш зазив і прийти з матеріяльною помочю, посилаючи видатні жертви на будову на руки о. М. Цолти, адміністратора Крамарівки, п. Порохник, к. Ярослава.

Підгорці, пов. Сколє. В нашім селі першого дня Зелених свят відбулось справоздавче посольське віче, послів Максимовича і Великановича. Оба посли зясували наше політичне і економічне положення під Польщею. Віче випало гарно бо і гарна погода була і богато народа було також з околичних сіл, так що площа коло церкви була заповнена людьми. Посли промовляли з балькону молочарні, де було гарно прибрано зеленю і маяли синьожовті хоругви, котрі то дуже кололи в очи місцевих Поляків. Потім всі одноголосно приняли резолюцію, яку відчитав п. Осип Щур. На тім віче закінчилось, а оплескам і радости не було кінця. Вечером тогож дня відбувся концерт в честь нашого ґенія Івана Франка, заходом тутешного гуртка аматорського, під вмілим проводом п. Осипа Щура. На концерті були також посли. Честь нашим п. послам що у свій вільний час, відвідують наші, горем прибиті села. Гаразд! — Бренич Пилип.

З Польщі і про Польщу.

Гарріман і Уліц — ті два слова, розбурхують в останніх днях думку польскої публичної опінії і не сходять з рядків ґазет. Про Гаррімана ми писали вже в попередньому числі, а в цьому пишемо далі про цього долярового королика, що ще не приїхав а думає приїхати до краю жебраків і про ці клопоти, що їх Поляки мають з Гарріманом, хоч його ще нема в Польщі. Напишемо також про справу Уліца. Отже наперід про гарріманівські доляри. З чужими долярами кепсько, а без долярів ще гірше — ось і цілий клопіт Поляків. Радять в Варшаві, радять в Кракові, Лодзі, Люблині і навіть чомусь у Львові радять хоч Гарріман не має апетиту на Східну Галичину. Правда має апетит на такі повіти за Сяном як: Тарнобжеґ, Розвадів, Ніско, Кольбушова, Ряшів, Ланьцут, Переворськ, Глогів, Березів, а що вони належать до львівського воєвідства то у Львові відбувалися наради: Якби то дістати гарріманівські доляри без Гаррімана. З цих нарад нічого не вийшло, бо неможна вигадати такої штуки: взяти а нічо не дати. Та може з цього клопоту вибавить Поляків сам Гарріман, бо як навчиться ліпше ґеоґрафії та історії то відійде йому апетит ще й на ці повіти за Сяном. — А тепер про Уліца. Уліц є б. послом шлеського сойму, а тепер стоїть перед польским судом в Катовицях обвинувачений за те, що улегшував молодим людям, які мали ставитись до військової служби, втечу до Німеччини. В руках суду є документ підписаний — як твердить прокуратор — Уліцом, з печаткою німецької орґанізації на Шлеську тзв. „Фольксбунду“, в якому то документі сказано щоби молодого чоловіка Бялуха приняли німецькі власти зичливо, бо він є з переконання Німець і належить до „Фольксбунду“ а тепер мусить втікати до Німеччини перед військом. Прокуратор каже, що випадків втеч до Німеччини було від 1925—1928 року 437 і всі ці втечі устроював „Фольксбунд“. Уліц перечить цьому і каже, що він жадних таких документів не підписував ані приватно ані як директор „Фольскбунду“, і що цей ніби документ що його має в руках суд є підроблений провокатором. Знавці письма покликані судом стверджують однак, що підпис на документі походить з руки Уліца. В двох перших днях розправи, свідки свідчили в некористь Уліца. В висліді розправи засуджено Уліца на 5 місяців тюрми.

Що чувати в світі?

Між большевиками і Китаєм нема ні правдивої війни ні мира. Відомости, що їх подавали деякі ґазети про те начебто большевицьким військам удалося захопити кілька місцевостей китайських — є неправдиві. Одна й друга сторона стягає на границю щораз більше війська. Але цікаво, що большевики не стягають на китайську границю військ з України, а навпаки висилають московські полки на Україну так само як і на Китай. Скрізь в Европі та Америці радять над цим яку-би то державу вибрати посередником поміж Китаєм і большевиками. Хто буде посередником не відомо, бо на посередника мусять згодитись обидві сторони — Китай і большевики. Найбільше даних на посередництво мають — Німеччина і Америка. Та Америка тягне більше за большевиками і тому Китай мабуть не згодиться на такого посередника. В Москві є дві партії, — одна пре до війни, друга війни боїться бо гадає, що війна моглаби легко викопати гріб для большевиків. Троцький запитаний, що він думає про китайсько-большевицький спір, заявив, що якби він не скінчився — він є і буде найбільшою неудачею московського уряду в його політиці на Далекому Сході. Китай знова заявляє свою готовість полагодити спір мирною дорогою, але є кождочасно приготований виступити збройно проти червоного московського імперіялізму. Китайське міністерство закордонних справ вислало до всіх держав в Европі і до Америки велике письмо в якому доказує, що большевики весь час потаємно і підступно орґанізували при помочі своїх урядовців в Китаю заговір проти китайських властей і націоналістичного китайського уряду. Ревізії, що їх Китайці перевели в усіх большевицьких посольствах і консулятах дали безліч доказів, що большевики поголовно зай-

Образки з большевицької дійсности.

МИХАЙЛО ЗОЩЕНКО.

I.

ПРОПАЛА ПРЯЖА

Залізнича стація Тимохино.

Поїзд взагалі зупиняється тут лише на дві хвилині. Це малесенька стація, поправді лише зупинка. Всетаки діється тут усе можливе. А саме на ткальній фабриці.

Зовсім загадочно стала там пропадати пряжа.

Цілий місяць зникає. Зникає другий, зникає рік — і ось воно діється так вже пять літ. Вкінці на шестому році набрали робітники відваги, та стали розсліджувати справу.

— Як це воно діється? — говорили вони. — Зникає наша пряжа, а ми лише глипаємо очима тай нічого не робимо. Треба скликати збори та розслідити справу.

І зібрались вони.

Зачалось засідання. Усі накинулись найгрубшою лайкою на злодіїв. Так їх назвали і ще інакше і ще зовсім інакше. По черзі виступали всі перед зборами та ганьбили.

Найстаршому майстрови Кадушкинові мало що сльози не виступили з очий:

— Браття! — говорив він — пора злодіям повибивати зуби. Як довго ще маємо це зносити і терпіти?

Після найстаршого майстра прийшов до слова ткач Єгорків, Василь Іванович.

— Браття! Не потрібні тут довжезні резолюції. Лише негайними зарядженнями та найостріщими карами можемо дати собі раду з грабіжниками пролетарського добра. Пора виступити одностайно і разом. Бо крадуть таку чудову пряжу, що просто жаль. Ба, колиб це був товар ні до чого, чи ми плакали-б тоді? Алеж це така пряжа, що я пару шкарпиток з неї ношу вже три роки, навіть не здіймаю, і вони ще цілі!

Тут знову встав найстарший майстер Кадушкин:

— Га! — каже він — шкарпитка бодай трохи охоронює обув. Що їм хибує! Але я — каже він — светер з тої пряжі ношу вже два роки, а він усе ще майже новий. А ти тут вилазиш із своїми шкарпитками!

Тоді встає ще один ткач:

— Светер, — каже він — це ще ніякий доказ. Що йому може статися! Але я — каже — ношу рукавиці шість літ, а вони ще зовсім добрі. Тай ще ще поношу їх з десять літ, коли хто не вкраде мені. Якби справді вкрали мені їх, то злодій мати-ме справжню радість з них. Усі мої діти носять такі рукавиці, також мої свояки. Всі не можуть нахвалитись тої пряжі.

Тепер усі вже з місць стали й собі потверджувати, що пряжа знаменита і без сумніву дуже добра, над цим нема чого сперечатись. Чи не краще було-б тепер узятись за діло та винайти якийсь спосіб, якби то виловити злодіїв.

Хопились рішучих засобів: поставили сторожу. Поробили засідки та переводили домашні ревізії. Але все було даремне. Злодіїв годі було зловити.

Щойно кілька днів тому можна було читати в часописях, що сімох людий з фабрики таки попалось. І наводили знані назвища: найстаршого майстра Кадушкина, Василя Івановича Єгоркова та інших. Якжеж воно вийшло наверх? Непоказна стація Тимохино зробила донесення.

II.

ГОДИННИК.

Найважніще — Василь Конопатів їхав із дівчиною. Колиб був їхав самий, усе булоб скінчилося добре а не так глупо. А то Василькови чорт піддав, щоби їхати з дівчиною трамваєм.

Найважніще — як се все так погано зложилося! Наприклад: — Василь ніколи не мав у звичаю їздити трамваєм. Усе бігав пішки. Себто, не траплялося, щоби сей юнак вліз до трамваю та дав кондукторови добровільно сім копійок.

А тут маєш — хотів показати маніри. Чи не булоб вам приємно, дорогенька панночко, переїхатися трамваєм? Навіщо черевиками висушувати калюжі?

Скажіть, будь ласка, що за великосвітові маніри?

Тож поліз Василько Конопатів у трамвай тай втягнув за собою дівчину. Та не досить того, що втягнув, але ще заплатив за неї без надзвичайного скандалу. Стій бодай, дурню тай не зачинай нічого. Та ні, став, чорт, для фасону хапатися за ті шкіряні ремінці, що в горі баламкаються. Ну тай нахапався — хлопчище.

Юнак мав невеличкий годинчик — украли йому його.

А щойно тут був. Та нараз сягає, хотів перед дівчиною заблестіти, — годинника нема. Заревів самособою.

— Щож се знову! — каже. — Вперше в життю їду трамваєм і вже мене обікрали.

Тут, розуміється, в трамваю счинилася метушня. Спинили віз. Василькови, самособою, зараз впало до голови, чи не стягнула йому годинника ся дівчина.

Дівчина в плач.

— Я — каже — не маю в звичаю красти годинників.

Тут громадяне поставилися.

— Се — кажуть — нікчемність очернювати дівчину.

Дівчина відповідає в сльозах:

— Василю, — каже — Митрофановичу, я вам сього не беру за зле. Нещастя — каже — кожду людину ломить. Та підімо — каже — на комісаріят поліції. Хай там ствердять, що є з цим годинником — що пропав. А може, дасть Бог, найдеться.

Василь Митрофанович відповідає;

— Поліційний комісаріят не має до цього ніякого діла. А що я вас підозрівав, прошу, даруйте мені. Нещастя справді ломить людину.

Тут громадяне стали виявляти погляди. Мовляв, як се можливе? Коли годинник пропаде, то люди самозрозуміло ідуть на поліційний комісаріят і зголошують се.

Василь Митрофанович каже:

— Знаєте — каже — громадяне, мені просто не хочеться їди на поліційний комісаріят. Нічого такого надзвичайного не діється, щоби там іти. На так вже конче треба там іти.

Громадяне кажуть:

— Се конечно. Як се можливо, коли пропав годинник. Підіть, ми будемо свідками.

Василь Митрофанович відповідає:

— Се обмежування особистої свободи.

А таки мусіли йти там.

А що ви, мої любі, подумалиби? Зайшов хлопець на поліційний комісаріят — але вже не вийшов. І дивіться, таки не вийшов. Застряг там.

Ось — прийшов хлопець зі свідками, тай оповідає...

Кажуть йому:

— Добре. Розслідимо. Виповніть лише отсю карточку. Скажіть нам, який се був годинник.

Став юнак оповідати та виповнювати, тай замотався.

Стали його випитувати, де був у девятнайцятім році. Сказали йому, щоби показав палець. І вже справа

малися шпіонажею в Китаю на користь Москви і що навіть давали гроші на орґанізовання тайної большевицько-китайської армії в межах самого Китаю. Супроти цього китайський уряд уважає, що зарядження арештувати всіх большевицьких шпіонів і заговірників, було конечне і від таких заряджень китайський уряд і в майбутньому не відступить.

Німеччина не спішиться продовжувати торговельних переговорів з Польщею Як відомо такі переговори вже велися, але вони були перервані в наслідок непорозумінь, що виникли підчас самих балачок поміж членами одної і другої сторони. Поляки запропонували Німцям, аби якнайшвидше скликати другу конференцію, якаби могла довести діло підписання торговельного договору до кінця. Однак Німці зволікають і кажуть, що не мають тепер часу. — Канцлер німецький Мюллер тяжко хорий і мабуть по відбутій операції не буде спосібний до виконування свойого уряду. В Німеччині рахуються з цим, що на його місце буде мусіти прийти новий канцлер.

Анґлія. Ми вже писали, що теперішний уряд, який складається з поміж членів робітничої партії „лейбурпартії“ має великі зобовязання супроти своїх виборців, бо „лейбурпартія“ підчас останних виборів до парляменту богато обіцяла виборцям на виборчих вічах. Обіцяла вона між иншими углекопам, що скоротить день праці до 7 годин на добу не зменшуючи при цьому дотеперішної заробітної платні. Углекопи саме тепер домагаються від уряду, аби він додержав обіцянки. Тимчасом обіцянку ту тяжко виконати, бо зменшуючи час праці при залишенню дотеперішних заробітків, треба піднести ціну вугля. Коли збільшиться ціна анґлійського вугля, то його побє на углевім ринку чужий дешевший уголь і на цьому стратить держава великі гроші. Тоді готово статися таке, що другі дві анґлійські партії виступлять разом проти „лейбурпартії“ та усунуть їх від влади. Як знова углекопів не заспокоїть уряд, то вони готові зробити страйк та повести таку аґітацію проти теперішних провідників „лейбурпатії“, що вона при слідуючих виборах готова зовсім провалитись. Ось саме ті труднощі, які сими днями станули гостро перед урядом Мекдональда, а які він мусить швидко вирішити. Власне тепер відбувається в Анґлії зїзд представників углекопів, а висліду цього зїзду жде нетерпеливо уряд і публична анґлійська опінія. — Анґлія та Америка зачинають, щораз частіще заповідати і обіцювати, що перестануть зброїтись на морі. Американський президент Гувер, як почув що анґлійський премієр Мекдональд сказав в парляменті, що Анґлія не думає уряджувати перегонів з Америкою в справі морських зброєнь, дав вже розпорядження здержатись з приготованнями до будови нових воєнних американських кораблів та заявив, що такому гостеви як Мекдональд Америка буде рада. Мекдональд і Гувер хотять зговоритись, аби обидві сторони мали однакову скількість воєнних кораблів. — Анґлія і Франція найшли собі нову причину до спору. Тим разом аж в Палестині. Є в Палестині тзв. Мертве або Солене Море. Це властиво велике озеро на 76 кільометрів довге і на 16 км. широке. Воно мертве тому, що в ньому не росте ні зілля, ні риба не водиться і взагалі нема там ніякої живої тварини. Солене воно тому, що в ложищі цього озера богато соли, яку вода розпускає і через те она насичена солею. Та опріч соли є в цьому озері богато сірки і хльору. Озеро це поволи, але постійно висихає, а як зовсім висохне то залишить по собі на дні богато соли, сірки та хльору. Анґлійці навіть не чекають поки воно висохне, а будують там фабрики і тягнуть з озера все що дасться. Право користати з богатств цього озера дано верзальським трактатом — Анґлії. Але Франція каже, що она теж має право користати з богатств озера, бо це признає їй умова заключена поміж Францією і турецькими султанами, а цеї умови ніхто не перечеркнув. Ось і спір готовий. Займатись вирішенням цього спору має полюбовний трибунал в Газі. Трибунал трибуналом, а тимчасом Анґлія і Франція виписують собі взаїмно такі листи, що воно чи тепер чи в четвер на сухо не обійдеться.

Франція хоче хитро-мудрим способом полагодити справу звороту зроблених нею довгів в Америці та Анґлії. А саме парлямент французький ухвалив більшостею голосів поправку до умови про довги, на підставі котрої Німеччина малаби платити за Францію її довги Америці і Анґлії, на рахунок того відшкодовання, яке на думку Франції їй належиться від Німеччини. Так думає Франція, але зате Німці думають не так. — Нові труднощі стоять перед Францією. А саме голова ради міністрів Поанкаре уступає бо почуває себе хорим — як кажуть французькі ґазети. На його місце має стати головою ради міністрів Бріян.

Італія. Між королем Віктором Емануелем та його сином-наслідником престола Гумбертом дійшло до гострого спору. Син робить викиди батькови за те, що він дав собі добровільно забрати диктаторові Муссолінієви майже всю правдиву владу і таким чином став король в Італії лише фіґуркою. Син настроєний неприхильно до диктатора Мусоліні та до фашистів взагалі і через те стягнув на себе ворогування з боку Мусоліні. Мусоліні носиться з думкою примусити престолонаслідника Гумберта зректися прав до престола, а на його місце хоче посадити на престол стриєчного брата Гумберта князя Апулії, що є загорілим фашистом.

Америка. Наради американських державних мужів, в справі підвижки мита на товарі неамериканського виробу, довели до досить поважних ріжниць думок поміж самими американцями. Деякі американці думають, що накладати такі великі мита як це є в пляні у американського уряду, булоб недоцільне, бо інші держави відгородились-би тоді зовсім від Америки і Америка моглаб на цьому богато стратити.

Мадярсько-Чехословацький спір за арештовання Мадярами кількох урядовців чеських на пограничній стації залізничій — ще не затих. Чехи вже погоджуються на те аби Мадяре задержали у себе арештованих Чехів, але хоче, щоби Мадяре придержувались і точно виповняли умову залізничу заключену з Чехами в 1926 р. Не знати чи Мадяре згодяться на вимоги Чехів, бо вони толкують собі згадану умову на свій лад. Коли не дійде до прямого порозуміння поміж Чехами і Мадярами, справа буде киснути десь в бюрах Союза Народів. — Наразі договорилися Чехи з Мадярами до того, що рух залізничий поміж Мадярщиною і Чехами знова став правильно відбуватись. Перерва тревала 24 дні.

Румунія на добре заразилася балканською хоробою. Ще не вспів теперішний уряд арештувати всіх членів і учасників військового заговору, як вже зорґанізовано ворогами теперішного уряду новий заговір на життя теперішнього голови ради міністрів. Нема теж спокою в румунському парляменті (камері).. На порядку нарад була власне справа зміни законів про адміністрацію (управу краєм) і це дало причину не лише до великих сварок в парляменті, але й до виходу з парляменту значної частини незадоволених послів на знак протесту проти зміни згаданих законів. Одні других страшать виборцями. Опозиція каже що новий закон доведе до розбиття єдности держави на ряд окремих самостійних провінцій; уряд знова доказує що навпаки — новий закон доведе до зміцнення єдности держави. Теперішний уряд каже, що попередний уряд був злодійський бо спроневірив 17 міліярдів леїв, а опозиція каже, що теперішний уряд ледащо і самі неграмотні політично люде. Хто там визнається. Циган на цигані їде і циганом поганяє. На всякий випадок в Румунії зачинає бути так „горячо“ як на Балканах.

В Персії захоплює повстання, щораз ширші круги. Війська вірні урядови не можуть устоятись перед повстанцями. Є відомости що постанці добре узброєні, а зброя походить з анґлійських фабрик, хоча Анґлія тримає офіціяльно сторону уряду і навіть заявляє готовість помогти урядові перському здавлювати повстання. Большевики також мачають, чи хочуть мачати свої пальці в перській саламасі. Они радять теперішному перському урядови аби він попросив большевицькі війська до Персії а вони вже зроблять порядок з повстанцями. Та мабуть з цього всього большевики й цим разом дістануть по пальцях. Ціла ота перська історія нагадує живо те, що ділялося недавно в Афґаністані з Аманулою.

Памятайте про „РІДНУ ШКОЛУ“.

Всячина.

Зїзд поневолених Москвою народів, має відбутись в Швайцарії, місті Льозанні в грудні ц. р. На зїзд приїдуть представники української, грузинської, кубанської, білоруської, азербейджанської, туркестанської і ін. еміґрації. Комітет цього зїзду перебуває в Празі на Чехах.

Куди доля загнала українських козаків? Кубанські козаки числом 200 душ прибули недавно, під проводом бувшого отамана Павлишенка до Перу. От. Павлишенко повідомив місцеву владу, що дальший транспорт козаків прибуде незадовго. Козакам віддано на сплати 1500 квадратних кільометрів неужиткін на яких побудують козаки нові заморські станиці і займатимуться хліборобством.

Німецький пасажирський корабель „Бремен“ дістав першу світову нагороду тзв. „голубої ленти“ за найшвидший переїзд через Атлянтийський океан. З Европи до Америки плив „Бремен“ 4 дні 18 годин і 17 мінут. Перед „Бременом“ одержав був таку нагороду анґлійський корабель „Мавританія“, що плив з Европи до Америки 5 днів, 2 години і 24 мінути.

Дивний тестамент. Один селянин з Баварії лишив умираючи такий тестамент: Хочу, щоби в моїй домовині спід був зі сукна, бо хочу мати мякше спання, як в ліжку мав я за життя; а крім цього хочу щоби кождий, хто буде на моїм похороні, дістав дві ковбаски, кусок хліба і пів літри пива“. Родина цього селянина виконала бажання докладно, а не треба додавати, що людей на похороні було богато.

Підкладають бомби під польські склепи в Америці. В одній дільниці міста Шікаґо підложили незнані справники кілька бомб під реставрацію і склеп, що належить до Поляків та висадили їх в воздух.

Скільки заплатять цього року Американці за оглядини Европи. Як що року, так й цього вибирається богато Американців в Европу з прогульками і одинцем для оглядин ріжних европейських країв. Американські ґазети обчислюють, що цього року Американці лишать в Европі 900 міліонів долярів, себто на 100 міліонів більше, ніж в минулому році. Цікаво, що минулого року найбільше Американців їхало до Франції, цього року буде їх найбільше в Німеччині, Анґлії, Італії, а Франція йде щойно на четвертому місці що до заінтересовання американськими відвідувачами.

Після холоду — спека. Від давна не було ані в нас, ані взагалі в Европі такої спеки — як оце переживаємо. В Німеччині, наприклад, всі більші міста виглядають — наче вимерлі, а люди виходять на вулицю лише тоді, коли їх вижене з хати якась пекуча потреба. Там, де є ріки, то половина населення сидить в воді і над рікою пробуває від раня до вечера. Підчас купелей в озерах і ріках — утонуло 13 осіб з самого Берліна.

Кондуктори на залізницях будуть мати право поліцаїв. Досі лише на Познанщині мали кондуктори право придержування підозрілих або провинившихся пасажирів аж до прибуття правдивих поліцаїв, як також право відділювати в окремих переділах пяних і взагалі домагатися леґітимацій від подорожних. Тепер думають власти поширити це право кондукторів на усі залізниці теперішньої Польщі.

Коли відбуваються жнива в ріжних сторонах світа? Лише один грудень та лютий це такі місяці в яких ніде на світі нема жнив, а впрочім в кождім іншім місяці десь відбуваються жнива. А саме: Коли у нас земля під снігом то в Австралії, Новій Зеляндії, Чіле та Арґентині йдуть жнива повним ходом. В березні відбуваються жнива в Індостані та в горішньому Єгипті. В квітні знова на острові Кипрі, в Сирії, Персії, на Кубі і в долішньому Єгипті. В травні збирають збіжа в Альжирі, Азії середній, Японії і Фльориді. В червні зачинаються жнива в південній Франції, Еспанії, Портуґалії, Італії, Греції, Туреччині, Каліфорнії і південній частині Зєдинених Держав Америки. Липень і серпень це місяці зборів збіжа в середній Европі отже і в нас на Україні та північній частині Зєдинених Держав Америки. В вересні відбуваються жнива в Голяндії, Данії, Норвеґії, на Московщині, в Канаді та Колюмбії. В жовтні в Перу, а в листопаді в Індо Хінах.

„Дівчина з пятьма мозґами“. В Парижі досліджують тепер учені одну циганку, яку спровадили аж з Америки, а яка називається Теа Альба. Дівчина та настільки цікава, що потрафить кождою рукою і ногою виконати таксамо швидко і вміло кожду роботу і пр. вишиває вона таксамо добре лівою ногою як правою рукою. Окрім цього знає вона говорити та писати 20 ріжними мовами, а здібна така, що потрафить, взявши олівці в одну і другу руку, писати одночасно в двох ріжних мовах. Учені назвали Теу Альбу „дівчиною з пятьмн мозґами“ і кажуть, що ще такої людини як вона, історія людей не знає.

Є ріжні варіяти на світі, а найбільше їх в Америці. Є там такі люде що устроюють для корів радійові концерти по стайнях і кажуть, що корови, що слухають музики дають більше молока. Американські ґазети доносять далі, що в зимі як корови нудяться по стайнях устроють для них деякі власники великих фарм кіно і кажуть, що корови дуже собі сподобали кіно. Ще бракує, аби найшлися люде, які устроїлиби коровячий баль і самі з ними танцювали, бо як варювати то варювати до кінця.

Німецькі старшини в Китаю. Ґазета „Шанґгайський Журнал“ з мая ц. р. подає, що в китайських воєнних штабах працює 42 німецьких старшин ґенеральської ранґи, 67 висших старшин нище ґенерала і 43 старшин нище сотника. Богато є теж німецьких старшин в китайській армії поза штабною працею.

Програна Німців в війні 1914 — 1918 рр. — не зменшила зовсім серед Китайців поваги і довіря до Німців, як до інструкторів військових. Мають німецькі старшини навіть свій окремий клюб (товариство) в Шанґгаю. Клюб цей носить імя знаного німецького полководця Людендорфа, а в ньому бувають постійними гістьми найвизначніщі китайські старшини.

Скільки Китайців живе поза межами Китаю? Як відомо — Китай є найбільше переселена країна в світі. Китайців в Китаю є 400 міліонів, а поза межами Китаю є їх 10 міліонів. А саме 1 міліон 835 тисяч живе в Індіях голяндських. 1 міліон 30 тисяч на островах-кольоніях французьких, 150 тисяч в Америці, 130 тисяч в Індіях (Бірма), 20 тисяч в Австралії, 7 тисяч в Европі.

„Страхи на ляхи“ — большевики оголосили у Владивостоцькій окрузі на Сибірі мобілізацію, яка обіймає всіх від 17 до 32 року життя. Хотять страшити Китайців.

50-літний ювілей лямпи електричної. В цьому році минає 50 літ, як перший раз введено для вжитку електричну лямпу. Зробив цей винахід Американець, Едісон.

Що значить слово „безплатно“ у большевиків? Обіцювали большевики, що горожане С.С.С.Р. будуть користати безплатно з їзди залізницями. А тимчасом стало підвищують ціни на білети залізничі. Від 1. липня обовязує нова підвижка білетів.

Смерть через папіроску. В Соколівці біля Косова живе жид-арендар, Гохвайс, який має сина в школах в Коломиї. На вакації приїхав син до батька в Соколівку. І бувби син щасливо перебув вакації в батьківському домі, якби не папіроска. Закурив собі малий Гохвайс в суботу папіроску, а коли це побачив старий Гохвайс — став гаьбити сина, що він не придержується старих приписів жидівської релігії. що забороняє в суботу курити. Син не хотів послухати батька заявляючи, що він й на далі буде курити також в суботу. Розгніваний старий гусит взяв тоді кусок заліза, що був під рукою і так нещасливо кинув його в голову сина — що молодий Гохвайс на місци згинув.

Їсти — просто розкіш! І певно, чомуби не мала бути! Але тільки хто потрафить мудро їсти, буде почуватися молодим і позістане бадьорим, хочби був і в пізніщім віку. Ограничення в споживанню мяса, не знаходить вже сьогодня опору, бо легко стравне, а при тім поживні будині Еткера, при приготованню котрих молоко має так відповідне застосовання — є спеціяльно придатні і знаменито побільшують почуття здоровля, тим більш, коли зїдаються в полученню зі свіжими чи вареними овочами. Делікатний і досконалий їх смак високо цінять і діти й дорослі. Для дітей мають мінеральні солі, котрі є частиною будиньового порешку Дра Еткера, а так потрібні як складники крови і до загального зміцнення, спеціялкне значіння

Новинки

ПОЛІТИЧНОМУ ВЯЗНЕВІ Іванові Вербицькому замінено кару смерти на 15 літ тюрми. Найвищий суд змінив присуд Львівського суду, який засудив члена У. В. О. Ів. Вербицького на кару смерти за убийство куратора Собінського. Найвищий суд засудив Ів. Вербицького на 15 років тюрми, а його товариша Василя Атаманчука на 10 років.

НАЙВИЩИЙ СУД В ВАРШАВІ ЗАТВЕРДИВ ПРИСУД на членів У. В. О. Скіцького і Штокала, яких львівський суд засудив, за напад на почту у Львові при вулиці Глибокій, на 4 роки тюрми.

АРЕШТОВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ СВЯЩЕННИКІВ. Большевики перевели численні арештовання серед духовенства української автокефальної церкви на Україні. Арештованим кладуть большевики в вину, що вони розповсюджували ідеї українського націоналізму. Найбільше арештовано на Полтавщині. Арешти викликали обурення українських селян, а одного арештованого хотіли селяне відбити з рук чекістів і звели з большевиками бій. На допомогу чекістам прийшло військо.

ЗА ОДНОГО БОЛЬШЕВИКА — 13 РОЗСТРІЛІВ СЕЛЯН. Перед судом в Могилеві відбулася розправа проти селян з села Малки, що мали убити большевика Овчіннікова і кинути його тіло псам на поталу. На розправі засудили большевики 13 селян на кару смерти.

БОЛЬШЕВИКИ РОЗСТРІЛЯЛИ 18 БІЛОҐВАРДІЙЦІВ, яких зловили кілька днів тому назад при переході їх з Китаю на большев. бік. Большевики кажуть, що они хотіди йти в глубину краю і висаджувати в воздух мости і маґазини з набоями Розстріляні є бувші старшини царської армії.

готова. Приказали йому лишитись та не відходити. Але дівчину пустили.

І що подумаєте, громадяне, діється? Людина не може йти навіть на поліційний комісаріят. Замикають.

Соломонів суд

Був в одному селі великий богач і разом з тим відомий скупар, що трусився над пилинкою муки. Одного разу справляв він поминки за покійних родичів. Варять на подвірю в кітлах мясо та иншу страву, аж тут надїздить голодний козак. Спинив коня біля воріт, потягнув пару разів носом повітря і каже: Так, як і наївся. Вчув це богач, прискочив до козака і давай кричати: З якого це права ти винюхуєш мою працю? Коли так, як і наївся, то заплати!

— Тай за що платити? — каже козак.

— За мою працю, — репетує богач, — нанюхався — заплати!

Козак не хоче за дурницю платити, а богач не хоче уступити. Отож удались вони до старого діда Сиса, котрий виконував обовязок судді і був вельми мудрий.

— В чім діло? — питає Сис. — Так і так, каже богач, їхав козак, став біля воріт, почав винюхувати мою працю і казав, що так, як і наївся, тож нехай мені заплатить!

Вислухав Сив і каже до богача: Твоя правда, мусить заплатити. — Богач аж підскочив від радощів, що за дурничку заплату дістане.

Відтак звернувся Сис до козака: Мусиш сину заплатити, наколи нюхав запах з його страви. Чи маєш які гроші?

— Маю! — каже козак і виняв з кишені пригорщу срібла.

— Гаразд, — каже Сис — тримай так, а ти, — звернувся до богача — дивися. — Богач, лакомими очима, дивився на срібло. — Бачиш? — питає Сис. — Бачу — повідає богач.

— Закрий, козаче гроші другою долонею і подзвони. Козак подзвонив. — Чуєш? — питає Сис. — Чую! — каже той.

— Гаразд, — мовив Сис, — тепер слухайте: Ти нюхав страву, то так, як і наївся — а ти видів гроші і чув, як дзвонили, то так, як взяв.

Спустив богач носа і пішов домів, а козак поїхав у свою дорогу.

НІМЕЦЬКІ СТУДЕНТИ РІШИЛИ на своюму зїзді не брати участи в святкованню свята проголошення Веймарскої конституції, що припадає на 11. серпня ц. р. — на якій опирається републиканський устрій Німеччини.

В КИЇВСЬКІЙ ЛАВРІ ВІДКРИЛИ НЕВІДОМЕ ДОСІ ПІДЗЕМЕЛЛЯ. Відкопуючи, натрафили робітники на новий вхід підземельних коридорів. Коридори ці побудовані з цеґли і мають два поверхи, довгі на 100 сяжнів. Учені думають, що ці коридори побудовані ще в 16-тім століттю.

25.000 РОДИН ПОТЕРПІЛО ВІД ПОВЕНІ в Станиславівщині. З цього числа 7000 осіб опинилося повними жебраками, а богато навіть без даху над головою.

БОЛЬШЕВИКИ МСТЯТЬСЯ НА КИТАЙСЬКОМУ ЧАЄВІ. Не мав що ліпшого урадити большевицький уряд та врадив видати заборону вводити до большевії китайський чай.

ЖИДІВСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКА РЕПУБЛИКА НА СИБІРІ. Большевицький уряд має приступити в недовзі до відділення на Сибірі більшої области, з якої буде утворена нова радянська жидівська република.

НОВІ ГРОШІ БУДУТЬ НЕЗАДОВГО ПУЩЕНІ В ОБІГ. Мають появитись незадовго нові 5-золотівки срібні і 1-золотівки ніклеві. 5-золотівка буде важити 18 ґрамів, а ніклева 1-золотівка 7 ґрамів.

СКІЛЬКИ ТЮРЕМ І ВЯЗНІВ Є В ТЕПЕРІШНІЙ ПОЛЬЩІ? Звіт міністерства справедливости подає, що в теперішній Польщі є 333 тюрем. В році 1928 сиділо по тюрмах 29 тисяч 796 вязнів, з чого 816 малолітних.

ЦІЛЕ СЕЛО ПІШЛО З ДИМОМ. Від грому загорілася одна хата в селі Лятовиці, а вітер роздув огонь так сильно, що занялись сусідні хати, а від них ціле село.

ПОЖАР В КОНЮШКАХ КОРОЛІВСЬКИХ повіт Рудки знищив 8 господарств. Пожар вибухнув в день, коли всі були в полі.

ПОЖАР НАФТОВИХ ШИБІВ В МОРЕНАХ (Румунія) — **ЩЕ НЕ ПОГАШЕНИЙ.** Спровадили вже американські машини до гашення вогню — може вони що поможуть.

НАД ЧОРТКОВОМ ОБІРВАЛАСЯ ХМАРА, а вода і град наробили страшних шкід. Від громів згоріло в Перемилові 3 доми, а в Зарубі одно ціле господарство.

ГРІМ УДАРИВ В ДЕРЕВО, ПІД ЯКИМ БУЛО ТРИ ЖІНКИ. Підчас бурі, що протягла над Самбірщиною дня 26. липня — грім тяжко покалічив три жінки, що сховались перед дощем під дерево. Покалічених жінок відвезли до львівських шпиталів.

ГРОМОВА БУРЯ НЕСЛАСЬ НАД ПОЗНАНЩИНОЮ в початку минулого тижня і наробила страшних шкід, а від громів загорілося кілька господарств та згинуло від грому кілька осіб.

ДОРОГО ЗАПЛАТИВ ЗА ЦІКАВІСТЬ. На стацію Озеряни повіт Борщів приїхав молодий господар, Букачевський, а що мав трохи часу до приїзду поїзду — пішов оглядати бочки, що стояли біля стації. При огляданню відкрутив курок одної бочки, засвітив сірника і хотів поглянути, що міститься в бочці. Як лише приложив сірник до отвору бочки — бочка вибухла, бо була з ґазом і спалила цікавому половину лиця і руки, а кусок заліза тріскаючої бочки убив коня цьомуж господареві.

ҐРАНАТА УБИЛА 6 ХЛОПЦІВ зі села Севери пов. Зборів. На пасовиську найшли хлопці ґранату і стали її розбирати. Підчас цього ґраната вибухла і убила: Ілька Халая, Ст. Шабія. Вол. Кріля, Ілька Чорнія, Мих. Яґлу і Василя Бородія. Опріч цього тяжко покалічила: Василя Зулицького і Мих. Микулишина та забила одну корову. Всі хлопці мали від 7 до 18 років. От так то кінчиться забава в ґранати, коли за це діло беруться недосвідчені.

ЛІСОВИЙ ПРАКТИКАНТ — ЗАСТРІЛИВ ХЛОПЦЯ. В лісі, поміж селами Столпином і Чанижом, збирав малий хлопчина, Павло Лукіянівський, ягоди-чорниці. В той час надійшов лісовий практикант, Тадеуш Нємец, побачив хлопця і стрілив до нього два рази з рушниці. Обидва стріли були цільні. Хлопця, тяжко раненого, відвезли до шпиталю. Коли то настануть ті часи, що власти перестануть давати смаркатим Тадеушам оружжа в руки?

ДНЯ 18. ц. м. вивязалась родинна суперечка в домі Івана Подоляка з Ляцка. В тім наскочили два Поляки і користаючи зі суперечки побили Івана Подоляка до крови. Мало того, тіж самі Поляки тогож самого дня пішли на поліцію і прискаржили в підлий спосіб Івана Подоляка, що він займається політикою. На другий день в ранці прийшов поліціянт з Добромиля, та арештував невинного „за політику“. Селянин сидів 3 дні в тюрмі без стягненя протоколу. На третий день при заходах адвоката випущено невинного І. Подоляка на волю, а він робить карне донесення на згаданих напасників Поляків.

ЯЄШНИЦЯ З КІЛЬКОХ ТИСЯЧ ЯЄЦЬ. З Чорткова до Яґольниці везло цими днями тягарове авто кільканайцять скринь повних яєць. По дорозі авто перекинулося, двоє людей покалічилося. а на дорозі зробилась яєшниця з порозбиваних яєць.

АРЕШТОВАННЯ БОЛЬШЕВИКІВ-КОМУНІСТІВ. Французька поліція відставила до границі 11 комуністів-чужоземців, а в тому числі 5 Українців по народности. Опріч цього арештувала богато місцевих комуністів-французів. Те саме сталося в Празі де поліція арештувала 40 учасників зїзду комуністичного.

100000 ЗОЛОТИХ ДЕННО НА МОРОЖЕНЕ. Варшава видає денно в часі спек 100000 зл денно на мороження, а на прохолоджуючі напитки около 400000 зл. денно.

МОРД БІЛЯ СНЯТИНА. Селом Ганьківці проходили серед ночі 24. ц. м. два незнані бандити, провадячи ровери. Коли проходили побіч обійстя господаря Терлецького, став сильно брехати пес, а два браття Терлецького вибігли на вулицю. Бандити стали стріляти до них з револьверів і одного убили на місци а другого ранили. Після морду бандити втікли, залишаючи на місци морду один ровер і наплечник. Де була поліція?

ПОЛІЦІЯ ЗАСТРІЛИЛА НЕВИННОГО. В місті Вильні зустрів поліцай на улиці в ночі торговщика деревом і застрілив його — приймано його за бандита.

ГАДИНА ЗАСТУПАЄ ПСА. Один Американець зловив велику гадину і привчив її сторожити йому його авта, Гадина днує і ночує в авті, а власнк авта каже, що гадина бежере цього авта не гірше вірного пса.

УБИВ КОСОЮ ДВОЄ ДІВЧАТ. Підчас жнив в селі Ройсько повіту Пйотрків посперечався серед поля косар Конечний з двома дівчатами і так сильно побив їх, що обидві померли.

НЕЗНАНИЙ САМОВБІЙНИК. В ночі з 25 на 26 липня найдено під Делієвом трупа незнаного молодого чоловіка, що міг мати приблизно 22 роки.

НЕ ХОДИТИ В ЧУЖИЙ САД На Виленщині зайшло до саду Людвика Лєнка двоє дітей і стали красти овочі. Власник зловив молоденьких злодіїв і так сильно побив їх, що один хлочина вже помер, а другий бореться зі смертю. Як село довідалось про цей випадок, зібрались люде, пішли громадою до власника саду і хотіли зробити над ним самосуд. Поліція перешкодила цьому.

ЛІСОВИЙ ПОЖАР. Дня 22. ц. м. загорівся великий ліс на Познанщині в повіті Войницькім. Згоріло 180 гектарів старого соснового і березового ліса.

ОГОНЬ І ПОВІНЬ В ВАРШАВСЬКІМ СОЙМІ. Ріжних сикавок уживали ріжні люде в варшавському соймі. Але ось 23. ц. м. треба було спровадити до соймового будинку правдиву сикавку, бо загорілась підлога на одному коридорі. Огонь погашено. Зараз на слідуючий день підчас дощевої бурі, що проходила над Варшавою, стала литись через шкляний дах вода до соймового будинку і залила головну галю, салю засідань сойму і кімнату призначену для міністрів.

В СУДОВІЙ ВИШНІ згоріли забудовання п. Яна Вавжика. Шкода виносить поверх 3000 зл. Підозрівають що огонь підложили тзв. саботажисти, що хотіли пімститись на панови Янови, як на Полякові

СІЛЬСЬКІ МЕХАНІКИ. Нам пишуть, що в селі Дублянах пов. Самбір в ночі з 20 на 21 липня не знані справники пообтинали коням хвости на пасовиську, так що декотрим коням лище голий хріщ лишився. Люде догадуються що то зробили деякі нетямущі парібки, щоби за продане волосіння купити собі мешти і краватку, а бідні коні терпіти — муть ціле літо від мух і комарів.

ЩУРІ НАПАЛИ НА РОБІТНИКА. Останні дощі ушкодили значно канали в Варшаві. Богато робітників є занятих тепер при направі каналів. При цій направі трафився такий випадок, що оден робітник пішов одинцем шукати ушкодження, відбився значно від решти робітників і став жертвою нападу щурів. Громада щурів кинулась на робітника з такою силою, що не дала йому навіть можности втікати. Лише крик нападеного вратував його, бо щурі, як почули надбігаючу поміч решти робітників — стали втікати. Нападений робітник був так сильно покусаний, що не міг, в наслідок значного упливу крови, сам зайти до шпиталя, а мусіли його відвезти. З убрання та чоботів нападеного — зробилося сито.

БОЇ ОТАМАНА СЕМЙОНОВА З БОЛЬШЕВИКАМИ. Останні ґазетні відомости подають що війська отамана Семйонова, що тримають з Китайцями, перейшли в кількох місцях большевицьку границю, обезброїли богато большевицьких відділів, звели бій з одним большевицьким полком піхоти почім большевики втікли лишаючи на полі бою 2 комісарів і 37 убитих червоноармейців та опріч цього висадили в воздух два великі мости на большевицькім боці.

В ЯПОНІЇ ЗНОВА ЗЕМЛЕТРУС Столиця Японії Токійо та околиці стали жертвою нового страшного землетрусу який своєю силою нагадував землетрус в Японії в році 1923. Землетрус наробив страшних шкід та мабуть жертв в людях не було.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПОТЯГ З НАБОЯМИ ВИЛЕТІВ В ВОЗДУХ. Близько китайської границі невідомі люде висадили в воздух цілий потяг амуниції, що її привезли большевики над границю китайську. При цьому є убитих 20 червоноармейців.

ВІЧНО ЧОГОСЬ ШУКАЮТЬ І НІЧОГО НЕ НАХОДЯТЬ. Шукала тим разом польська поліція дня 17 липня в домі о. Михайла Чорнеґи, пароха Студінки в Калущині і перетрусила цілу хату. В хаті не можна було нікому з домашніх рушитися з місця через три години. Та і це зарядження нічого не помогло, а поліція відійшла з довгими носами не найшовши того, що думала найти.

НОВА ПОЧТОВА СТАНИЦЯ урухомлена дня 1. серпня ц. р. в селі Осівці біля Бучача.

350 ТИСЯЧ ЗОЛОТИХ на приняття для прогульковців-чужинців, що приїздять на познаньську виставу, ухвалив уряд польський дати додатково познаньському комітетови. Аби зверху було ладно, — а яка нужда в середині, от хочби на нашій Гуцульщині після повені, про це не думається і це не болить опікунів познаньської вистави. Відфотоґрафували „мальовнічих“ наших Гуцулів в Познані та Кракові — і мають досить.

ЕМІҐРАЦІЯ ДО АМЕРИКИ. Ґенеральний консуль Зєдинених Держав півн. Америки в Варшаві почав видавати віза еміґрантам до Америки на рік 1929 — 30.

ЯКА ДЕРЖАВА МАЄ НАЙБІЛЬШЕ ТОРГОВИХ КОРАБЛІВ? На першому місци йде Анґлія, бо має стільки кораблів, що може наладувати в них 20 міліонів і 46 тисяч тон. На другому місцю Зєдинені Державн півн. Америки з 11 міліонами тон, на третому місци Японія з 4 міліонами і 187 тисячими тон, на четвертім — Німеччина з 4 міліонами і 58 тисячами тон, потім йдуть: Франція, Норвеґія та Італія. Після війни найшвидше стали розбудовувати свою торговельну фльоту Німці так, що вони незадовго переженуть своїх соперників.

ЯКІ Є УРОЖАЇ ЦЬОГО РОКУ В АМЕРИЦІ? Американське міністерство хліборобства оголошує що стан урожаїв цього року є менший, ніж минулого, але кращий, ніж пересічний.

ПРЕЗИДЕНТ АМЕРИКИ, ГУВЕР СУДІЄЮ на змаганнях копаного мяча. Недавно відбулися змагання в копаному мячі поміж анґлійськими та американськими студентами. На змаганнях цих побідили американські студенти.

СКІЛЬКИ Є БЕЗРОБІТНИХ В АМЕРИЦІ? Американський міністер праці скликав нараду господарських орґанізацій, яким подав до відома, що в Америці є тепер 8 міліонів безробітних, яким поодинокі галузі народнього господарства Америки мусять дати працю.

ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ СТАЛО ЗМЕНШУЄТЬСЯ ЛИШЕ В ІТАЛІЇ. Поміж місяцями лютим і червнем зменшилося число безробітних в Італії на 296 тисяч осіб.

СТРАШНИЙ ЗЕМЛЕТРУС НА РІВНИКУ. В наслідок землетрусу обернулися в руїни цілі міста, а саме: Тамбілльо, Мачіяхі, Лята і Кунка. Жертви в людях виносять кількасот осіб. В богатьох місцях утворились щілини глибиною кількадесять мертів.

ВАЖНИЙ ДЕНЬ В ІСТОРІЇ ВАТИКАНУ. В четвер 25 ц. м. Папа опустив мури Ватикану. Сталося це перший раз від року 1874. З цього приводу зібралася 200 тисячна товпа вірних біля воріт Ватикану і коли Папа появився в воротах — товп впала на коліна. Папа поблагословив зібраних.

НОВИЙ МОСКОВСЬКИЙ РАЙОН НА УКРАЇНІ. В маріюпольській окрузі виділено новий московський національний район. Він називатисьме Буденівським. Урядова мова там буде — московська. Також в школах учитимуть лише по московськи.

Практичний порадник.

Домашній лік на ревматизм. На дно фляшки дайте дрібку меду і вложіть аж по шийку в муравельник лісових (великих) мурашок. Мурашки повлазять до фляшки і за годину-дві буде їх там повно. Потім вийміть фляшку і залийте її враз з мурашками сильним спіртом. Мурашки згинуть негайно. Тоді треба заткану фляшку повісити біля вікна на сонці, а за пару днів перецідити до осібної фляшки. Цей лік є дуже добрий на ревматичні болі і чим довше фляшка з мурашками висить на сонці тим лік є кращий.

Як вигнати миші зі стодоли? Миші дуже не терплять запаху терпентинового олію. Коли в цім олію намочимо шматинку і вложимо в дірку, де миші загніздились, то вони зовсім певно покинуть те місце. Тому, що терпентина дуже скоро вітріє. треба по 14-ох днях повторити це ще раз.

Коли затруїться хтось грибами. Затроєному грибами робиться недобре, під грудьми пре, його береться якийсь страх, в кишках палить і хочеться страшно пити. Відтак недужий мліє, дістає корчі, слабне на тілі показується зимний піт, а вкінці приходить смерть. Рятувати треба так: Пальцем полоскотати його в горлі і змусити, щоб блював. На прочищення дати рицинового олійку, а ціле тіло недужого натирати оцтом, особливо на животі. Хорому зварити рідкого клеїку, 5 мінут подавати до пиття відвар з дубової або соснової кори. Потім чимскорше післати по лікаря.

Щоби мухи не держалися хати. На це є такий спосіб: До вапна, яким білимо хату, додати троха галуну, а коли це все розпуститься вибілити стіни. Мухи, коли лазять по стінах, мусять пускати з ніг лепкаву теч, яка, наче клей, помагає їм чіплятися гладкої поверхні. Галун цей клей їм забирає і тому ослаблені мухи зі стін падуть і гинуть. В літі є дуже добре побілити таким способом стайні та жолоби, щоби мухи не дошкулювали худобі.

Веселий кутик.

Налякався.

— Як ще той дощ так два тижні попадає, то готово з землі все повилазити.

— А най Господь заступить! Яж там маю дві жінки...

Дух часу.

— Пані до служниці: Чомуж ти не стерла цього павутиння?

— Я думала прошу пані, що це радійо.

Чемний.

Мати: Нарешті, ти вже перестав плакати.

Синок: Ні, я тільки спочиваю.

Зрозумів.

— Чи Ви предложили Вашому віритилеві рахунок — питає адвокат клієнта.

— Клієнт: Так прошу Вашої едукації.

— Адвокат: Ну, і що він на це?

— Клієнт: Він казав щоб я ішов собі з тим до дідька.

— Адвокат: А Ви?

— Клієнт: А я прийшов до Вас.

На вакаціях.

— Пан з міста: Скажіть мені „ґосподаржу“, як це пояснити собі, що в тій вашій Малопольщі тільки дітей бігає босо?

— Дядько: Та прошу вашої ясности, у нас всі діти босими на світ приходять.

„На віки віков“.

— Два налогові спортовці з Познанщини приїхали в наші Карпати. Поінформовані, що наші Гуцули звикли кожного витати словами: „Слава Ісусу Христу“, — навчилися тільки одної відповіди: „На віки віков“.

— Раз стрічає їх в горах кількох парубчаків і побачивши ненависних „холєрників“ кажуть.

— А бодайби ви ноги поломили.

— На віки віков! — відповідають обидва в один голос.

Порадив собі.

— Вчитель, що переходить попри лавки:

— Але-ж хлопче! що робить твій черевик на лавці.

— Учень: Я забув, прошу пана професора свою радирку, тому витираю ґумовим обцасом.

Певні знаки.

— До шинку входить гість. Господар з далека витає його:

— Добрийдень, Миколо; за вами питала якась жінка.

— Що за одна?

— Чи я знаю!

— Гикалась може?

— Егеж!

— Мала криві обцаси?

— Егеж!

— Заталапана?

— І лаялась?

— А вжеж!

— Це напевно моя жінка.

Як пізнають чужинці Поляків?

Правдива але весела історія).

Краківський „ілюстрований Курєр“ подав, що один з редакторів цього часопису поїхав цього року до Карльсбаду (в Чехії) лікуватись. Будучи на місци запитав служницю готелеву яких гостей найбільше цього року є в карльсбадських купелях. Поляків — відповіла служниця. Редактор здивувався бо нікого з Поляків не зустрів там, а коли признався, що він сам є Поляком, то служниця не повірила і сміючись додала: А деж ваші пейси, бож Поляки то такий народ що носить пейси.

Надіслане.

До читачів і передплатників „ЖИТТЯ і ЗНАННЯ“ в краю і за границею. До ч. 10—11 (місяці липень і серпень) долучено додатковий анкетний листок. Редакція просить усіх читачів і передплатників, щоби вони дали відповідь на поставлені в ньому питання і прислали необхідно виповнені анкетні листки на адресу „Життя і Знання“ Львів, (Ринок, ч. 10) в найближчих днях.

Освітний Конґрес з нагоди 60-ліття Товариства „Просвіта“ відбудеться невідклично у днях 22—24. IX. 1929 р. у Львові. Звертається увагу всім референтам, щоби були готові зі своїми рефератами. *Конґресовий Комітет.*

Видавець і відвічальний редактор: Осип Сенечко. З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.